

Nimi/alanimi	Tavoite ja hyöty	Sisältö	Toteutus
Sukupolvenvaihdos SPV 1	Tavoitteena on että osallistuja hahmottaa perustiedot seuraavista sukupolvenvaihdoksiin liittyvistä pääkohdista • Sukupolvenvaihdoksiin liittyvät perhe- ja jäämistöoikeudelliset asiat. • Yrittäjän eläketurva ja luopumistukijärjestelmä • Aloittavan yrittäjän julkinen rahoitus • Sukupolvenvaihdokseen liittyvä verosuunnittelu • Sukupolvenvaihdokseen liittyvä luopuminen ja jatkajan uravaihtoehdot • Sukupolvenvaihdoksen henkinen valmistautuminen	• Kurssi perehdyttää sukupolvenvaihdoksen erilaisiin toteutustapoihin. • Sukupolvenvaihdoksen toteutusmallien esittely ja aikataulut • Eri luovutusmuotojen esittely • Sukupolvenvaihdokseen liittyvä verosuunnittelu ja sen seuraamukset käytännössä, käsitellään lahja-, tulo-, varainsiirto- ja arvonnisäverotusta. • Perehdytään yritystasolla sukupolvenvaihdoksen alkuvalmisteluun • Kartoitetaan vaihtoehtoja toteuttaa sukupolvenvaihdos yrityskohtaisesti ja kootaan tarvittava aineisto sukupolvenvaihdoksen valmisteluun • Aineiston perusteella voidaan tehdä sukupolvenvaihdokseen liittyvä omaisuuden arvonnääritys	Teemapäivä/koulutuskokonaisuus Pienryhmäkoulutus Yrityksessä tapahtuva koulutus

Nimi/alanimi	Tavoite ja hyöty	Sisältö	Toteutus
Maatilayrityksen sukupolvenvaihdosten "juridiikka" SPV 2	Tavoitteena on, että osallistuja: • Tunnistaa sukupolvenvaihdokseen liittyvät juridiset riskit • Tiedostaa sukupolvenvaihdokseen liittyvät sitoumukset ja sopimukset, oikeudet ja velvollisuudet	Perhe- ja jäämistöoikeuden perusteet; • Avio-oikeus, testamentti, ennakoperintö, vakuutusurva Sitoumukset ja sopimusasiakirjat • Eläke- ja rahoitussitoumukset • Verotus • Maatalouden tulotuet • Kiinteistöoikeudelliset asiat • Hallinto-oikeudet	Teemapäivät Pienryhmäkoulutus Yrityksessä tapahtuva koulutus
Maatilayrityksen yhtiömuodot SPV 3	Tavoitteena on, että osallistuja tunnistaa yrityksen eri toimintamuotojen edut ja haitat ja sopivuuden maatilayrittämiseen	Yritysmuotojen esittely sekä niiden edut ja haitat Yritysmuodon muuttaminen käytännössä	Teemapäivät Pienryhmäkoulutus Yrityksessä tapahtuva koulutus
Maatilayritys ja kuolinpesä SPV 4	Tavoite on, että osallistujat ymmärtävät kuolinpesänä harjoitetun maatilatalouden edut ja haitat	Maatalouden harjoittamisen jatkaminen kuolinpesänä Maatilatalouden jatkaminen yhtymänä Sukupolvenvaihdos kuolinpesässä	Teemapäivät Pienryhmäkoulutus Yrityksessä tapahtuva koulutus

Aloittavan maatilayrittäjän talous SPV 5	Perehdyttää aloittava yrittäjä tilan talousasioiden perusteisiin	• Taloushallinnon perusteet ja käsitteet • Kirjanpidon perusteet • Perehtyminen verolakeihin; MVL, TVL, EVL, ALV, perintö ja lahjaveroitus • Taloushallinnon tärkeimmät tietolähteet • Selvitetään parhaimmat keinot yrityskohtaisesti tilan taloushallinnon osalta ja siten annetaan yrittäjälle valmiuksia johtamiseen	Teemapäivä/koulutuskokonaisuus Pienryhmäkoulutus Yrityksessä tapahtuva koulutus
Tilan taloushallinta SPV 6	Tavoitteena on, että osallistujat saavat yleiskuvan yritystoimintansa taloudellisesta tilanteesta. Lisäksi osallistujat oppivat hyödyntämään talouden aineistoja suunnittelun ja seurannan välineinä Verotus ja yrittäjän oikeusturva	• Perehdytään maatalouden tilinpäätöstulosteisiin ja opitaan tulkitsemaan laskelmia • Perehdytään talousarvion laadintaan • Tulotukijärjestelmä • Yritystoiminnan rahoitus • Perehdytään verojärjestelmän perusrakenteeseen • Ansio- ja pääomatulojen veronalaisuus ja niihin kohdistuvien menojen vähennyskelpoisuus • Yritysesimerkit • Tutustuminen hallintomenettelylakiin ja vero-oikaisuun mahdollisuus • Tutustutaan maatilojen talouslaskelmaohjelmistojen hyödyntämiseen • Kartoitetaan yrityskohtaisesti tilan taloushallinnon keinot kehittää yritystoiminnan kannattavuutta ja yrittäjän valmiuksia talousseurantaan	Teemapäivä/koulutuskokonaisuus Pienryhmäkoulutus Yrityksessä tapahtuva koulutus

Nimi/alanimi	Tavoite ja hyöty	Sisältö	Toteutus
Vesienhuolto ja ympäristötuki EKO 1	Tavoitteena on, että osallistujat tiedostaa maatalouden aiheuttaman vesistövaikutuksen - Tiedostaa vesienhuoltoon kohdistuvat maatalouden ympäristövaikutukset ja ohjaukeinoet - Pystyy ymmärtämään vesistövaikutusten ongelmat vesienhuoltoon ja sidosryhmien näkökulmasta	- maatalouden vesistökuormitukseen ja niiden mittaamismenetelmät - Nitraattiasetuksen ehdot tilatuon täydentävät ehdot, maatalouden ympäristötuen ehdot - Maatalouden ympäristötuen ehdot mukaisen lannoituksen suunnittelu ja laskenta - Ravinnetaselaskenta ja viljelysuunnitteluohjelmien hyväksikäyttö suunnittelussa - Erityisympäristötukijärjestelmä	Teemapäivä/koulutus -kokonaisuus Pienryhmäkoulutus Opintomatkat
Kehittyvän maatalouden ympäristöpäivä EKO 2	Tavoitteena on antaa osallistujille valmiuksia hahmottaa maatalouteen kohdistuvat ympäristövaikutukset tällä hetkellä ja tulevaisuudessa	- maatalouden ympäristökuormitustekijät - Maatalouden ympäristövaikutukset - Ympäristöhuoltojärjestelmä ja hallintomenettelyt - Ympäristöinvestointien rahoitusjärjestelmät - Sidosryhmiltä/markkinoilta tulevat ympäristövaikutukset/mahdollisuudet	Teemapäivä/koulutus -kokonaisuus Pienryhmäkoulutus Yrityksessä tapahtuva koulutus Opintomatkat

Ympäristöystävälliset viljelymenetelmät EKO 3	Kurssin tavoitteena on lisätä osallistujien tietoa eri viljelymenetelmien vaikutuksista maan rakenteeseen, ravinteiden hyväksikäyttöön ja ravinnekuormitukseen. Viljelijät tiedostavat ravinteiden käytön tehokkuuden ja kustannusten välisen yhteyden	Tutustutaan ympäristöä säästäviin viljelymenetelmiin • Muokkausmenetelmät • Kasvinsuojelu • Lannankäytön tehostaminen, uuden teknologian mahdollisuudet • Luomu-viljelyn periaatteet • Tavanomainen viljely ja luontainen tyypin sidonta	Teemapäivä/koulutus -kokonaisuus Pienryhmäkoulutus Opintomatkat
Maatilan ympäristökatselmus (toimenpiteet suunnataan etenkin Saarijärven-reitille) EKO 4	Tavoitteena on, että viljelijä tiedostaa yritystoiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutukset. Yrittäjällä on valmiuksia pohtia keinoja tilan toiminnan kehittämiseksi sekä taloudellisesti kuin ympäristönäkökulmastakin.	• Vesienhuollon herkkien peittokojen tunnistaminen ja käyttö • Selvitetään toiminnan keskeiset materiaali- ja energiarvirrat • Selvitetään ravinnetaselaskennan lähtötiedot ja peltoviljelyn ravinnetase (myös porttitase?) • Ympäristövaikutusten ja tuotantokustannusten yhteydet • Tilan jätetuottilanne • Ympäristöluvan vaatimusten sekä muiden ympäristösäädösten vaikutukset toimintaan • Ympäristöriskien arviointi	Pienryhmäkoulutus Yrityksessä tapahtuva koulutus

Nimi/alanimi	Tavoite ja hyöty	Sisältö	Toteutus
Osallistumisen aktivointi PTA 1	• Aktivoidaan yrittäjiä toimimaan yhdessä • Yhteistyövalmiuksien rakentaminen ja esteiden madaltaminen	• Omien valmiuksien ja asenteiden tunnistaminen • Verkosto- tai yhteistyöetujen tunnistaminen • Kehittämiskohteiden kartoittaminen ja arviointi	Teemapäivät Pienryhmäkoulutus Opintomatkat
Yritysten välinen yhteistyö PTA 2	Yritysten toimintoihin liittyvän yhteistyön selvittäminen ja aloittaminen	• Yhteistyöryhmän kokoaminen • Ryhmän tarpeiden selvittäminen • Toiminnan suunnittelu ◦ Tilojen välinen yhteistyö ◦ Yhteisinvestoinnit ◦ Tilusjärjestelyt ◦ Lannan käyttö ◦ Viljelysuunnittelu ◦ Maatilojen ATK-ohjelmistot ◦ ym.	Teemapäivät Pienryhmäkoulutus Opintomatkat

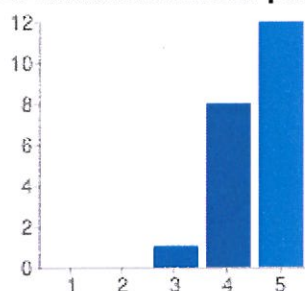
Luonnon monimuotoisuus, kosteikot ja suojaavyhykkeet (suunnataan ensisijaisesti yleissuunnitelma-kohteen yrittäjille) ELY 1	Tavoitteena on, että osallistuja tiedostaa maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden ja vesiensuojelun merkityksen. Osallistuja osaa soveltaa eri hoito-, perustamis-, rahoitusmuotoja oman tilan kohteilleen.	• Lumo-kohteiden tunnistus ja hoito • Kosteikko- ja suojaavyhykkeiden tunnistus, perustaminen ja hoito • Erityisympäristötukijärjestelmä ja ei-tuotannollisten investointien tuki • Rahoitushakemuksen teko	Pienryhmäkoulutus Opintomatkat Yrityksessä tapahtuva koulutus
Maatilan lumo- /kosteikkokatselmus (suunnataan hankkeeseen jo osallistuneille yrittäjille) ELY 2	Tavoitteena on, että yrittäjä tunnistaa tilallaan olevat luonnon monimuotoisuuden ja vesiensuojelun kannalta merkittävät kohteet. Yrittäjällä on valmiuksia pohtia keinoja tilan toiminnan kehittämiseksi sekä taloudellisesti kuin ympäristönäkökulmastakin.	• Vesiensuojelullisesti merkittävien kohteiden – kosteikkojen – tunnistaminen • vesiensuojelullisesti merkittävien peltohoikojen tunnistaminen ja käyttö • Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävien kohteiden tunnistus ja niiden huomioiminen tilan toiminnassa • lumon ja vesiensuojelun kannalta merkittävien kohteiden perustamis- ja hoitotavat • Erityisympäristötukijärjestelmä ja ei-tuotannollisten investointien tuki • Rahoitushakemuksen teko	Pienryhmäkoulutus Opintomatkat Yrityksessä tapahtuva koulutus
Syventävä Vesiensuojelu- ja lumokoulutus ELY 3	Tavoitteena on viranomaisten, lumo- ja kosteikkosuunnittelijoiden ja muiden maaseudun toimijoiden asiantuntemuksen syventäminen maatalouden lumo- ja vesiensuojeluasioissa.	• Vesiensuojelun uusimpien innovaatioiden ja parhaiden käytäntöjen esittelyä • Erityistukien ja ei-tuotannollisten investointitukien käytännön kokemuksia	Teemapäivä/koulutus -kokonaisuus Opintomatkat

Liite 2. Maatilan ympäristönhoidon teemapäivien palautekyselyn kysymykset ja niiden vastaukset.
Vastausprosentti 23%.

1. Etukäteistiedotus päivästä oli riittävää

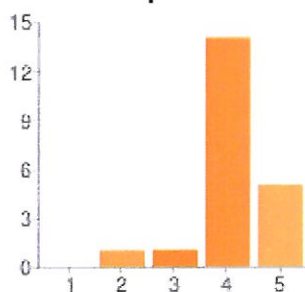

Täysin
eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

1 -	Täysin eri mieltä	0	0%
2		0	0%
3		1	5%
4		8	38%
5 -	Täysin samaa mieltä	12	57%

2. Koulutuspäivä vastasi etukäteisodotuksiani

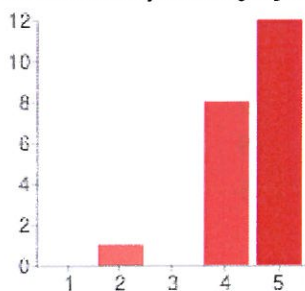

Täysin
eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

1 -	Täysin eri mieltä	0	0%
2		1	5%
3		1	5%
4		14	67%
5 -	Täysin samaa mieltä	5	24%

3. Koulutuspaikan järjestelyt olivat toimivat

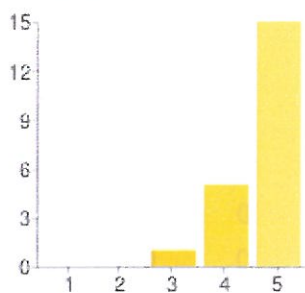

Täysin
eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

1 -	Täysin eri mieltä	0	0%
2		1	5%
3		0	0%
4		8	38%
5 -	Täysin samaa mieltä	12	57%

4. Koulutuksen kesto oli sopiva

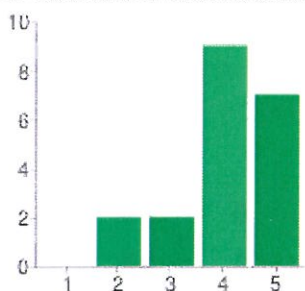

Täysin
eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

1 -	Täysin eri mieltä	0	0%
2		0	0%
3		1	5%
4		5	24%
5 -	Täysin samaa mieltä	15	71%

5. Koulutus kokonaisuutena oli onnistunut

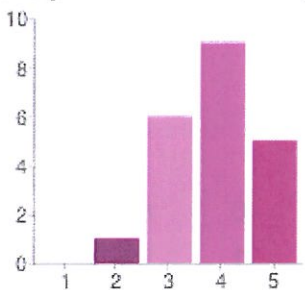
Täysin
eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

1 -	Täysin eri mieltä	0	0%
2		2	10%
3		2	10%
4		9	43%
5 -	Täysin samaa mieltä	7	33%

} 76%

6. Opin ammatillisesti hyödyllisiä asioita

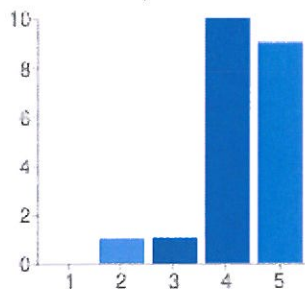
Täysin
eri
mieltä

Täysin
samaa
mieltä

1 -	Täysin eri mieltä	0	0%
2		1	5%
3		6	29%
4		9	43%
5 -	Täysin samaa mieltä	5	24%

} 67%

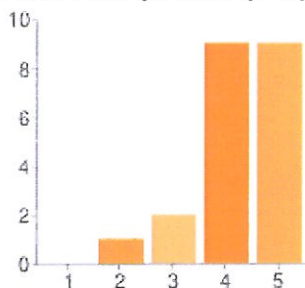
7. Kouluttajien asiantuntemus vastasi odotuksiani

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä

1 -	Täysin eri mieltä	0	0%
2		1	5%
3		1	5%
4		10	48%
5 -	Täysin samaa mieltä	9	43%

8. Kouluttajien esitystapa oli ymmärrettävä ja selkeä

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä

1 -	Täysin eri mieltä	0	0%
2	JOKSEENKIN	1	5%
3	NEUTOAAI/EOI	2	10%
4	JOKSEENKIN	9	43%
5 -	Täysin samaa mieltä	9	43%

Tilaisuuden yleisjärjestelyt

Sain tiedon koulutuksesta/tilaisuudesta

Sähköposti	15	71%
Hinkalo.fi -sivusto	4	19%
Kirje	4	19%
Lehti-ilmoitus	6	29%
Muu	0	0%

Käyttäjät voivat valita useamman kuin yhden valintaruudun, joten prosentit voivat nousta yli 100 %:iin.

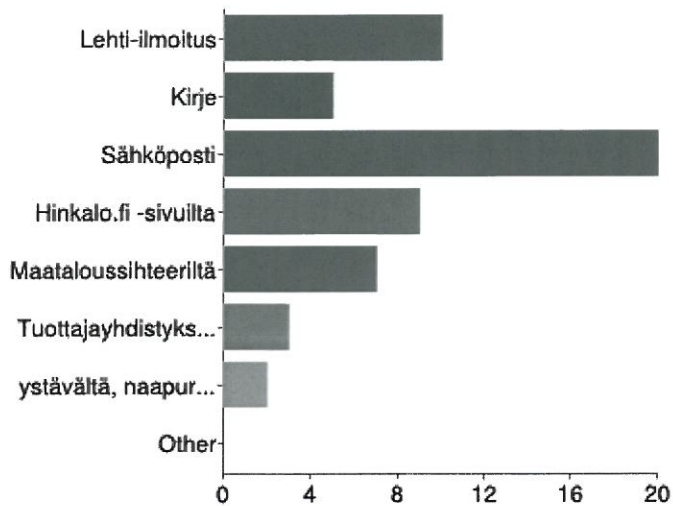
Itselleni sopivin tapa saada tietoa koulutuksista

Sähköposti	19	90%
Hinkalo.fi -sivusto	4	19%
Kirje	3	14%
Lehti-ilmoitus	4	19%
Muu	0	0%

Käyttäjät voivat valita useamman kuin yhden valintaruudun, joten prosentit voivat nousta yli 100 %:iin.

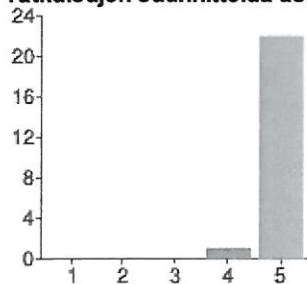

Täky -hankkeen sukupolvenvaihdostoiminta

Täky-hanke on järjestänyt sukupolvenvaihdoksen teemapäiviä hankeaikana liki 60 kpl. Osallistujille on ollut mahdollisuus jatkaa sukupolvenvaihdoksen suunnittelua asiantuntijoiden kanssa tehtynä sukupolvenvaihdosvalmennuksena. Seuraavat kysymykset kartoittavat osallistujien kokemuksia tästä valmennuksesta. Asiantuntijoina on toimineet Hannu Vuoriniemi ja suunnittelua on jatkanut neuvontajärjestön tai yksityisen spv-neuvojan kanssa.

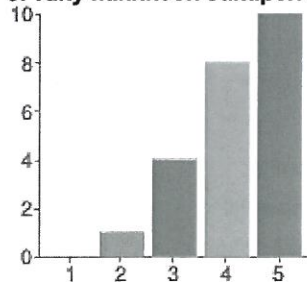
4. On ollut tärkeää, että sukupolvenvaihdoksen teemapäivän jälkeen on voinut jatkaa tilakohtaisten ratkaisujen suunnittelua asiantuntijan kanssa.

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	1	4%
5 - Täysin samaa mieltä	22	96%

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

5. Täky-hankkeen sukupolvenvaihdostoiminta on nopeuttanut omakohtaista spv:n toteuttamista.

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	1	4%
3	4	17%
4	8	35%
5 - Täysin samaa mieltä	10	43%

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

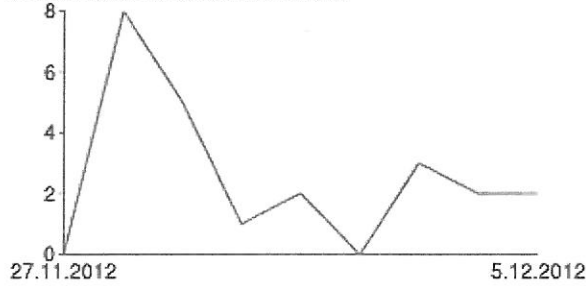
6. Asiantuntijan mukanaolo on tuonut uusia näkökulmia sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseen.

Tähän voitte kirjoittaa kehittämisideanne ja kommentinne Täky-hankkeen sukupolvenvaihdoiminnasta.

Kiitos tuesta ja neuvoista. Niitä ei koskaan saa tarpeeksi. Kokonaisuuden hahmottaminen sukupolvenvaihdoiminnassa on asiantuntijatyötä. On kysymys elämän suurimmasta hankkeesta ja suuresta taloudellisesta panoksesta. Sukupolvenvaihdos suunnittelusta toteutukseen ottaa aikansa, joka vaihtelee tapauksittain. Nyky malli on joustava ja antaa mahdollisuuden asian monipuoliseen tarkasteluun. pidän tärkeänä sukupolvenvaihdossa saada asiantuntevaa apua ok jatkakaa samaan malliin Erittäin tärkeää on verosuunnittelu tilakohtaisesti spv-kaupan yhteydessä.

Päivittäisten vastausten määrä

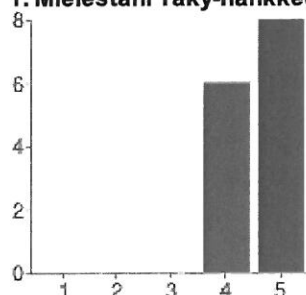

14 vastaukset

Tiivistelmä [Näytä vastaukset kokonaisuudessaan](#)

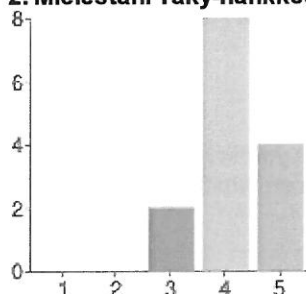
1. Mielestäni Täky-hankkeen toiminta on ollut tarpeellista

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 -Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	6	43%
5 -Täysin samaa mieltä	8	57%

2. Mielestäni Täky-hankkeen ympäristöohjelman toiminta on ollut tarpeellista

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

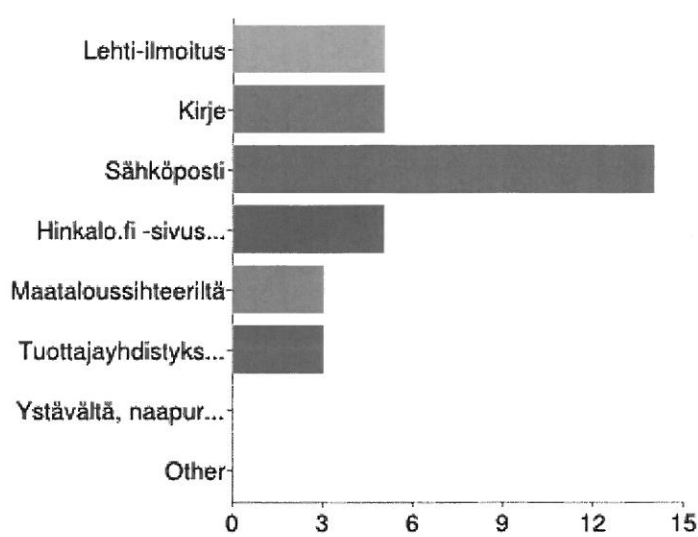
1 -Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	2	14%
4	8	57%
5 -Täysin samaa mieltä	4	29%

Tähän voitte kirjoittaa kehittämisideanne ja kommentinne Täky-hankkeesta

Hankkeista tiedottaminen olisi voinut olla tehokkaanpaa. Lehti-ilmoittelu joistakin koulutuksista hyvää, maataloussihteerejä ja tuottajayhdistyksiä oli voinut hyödyntää enemmän. Osassa hankkeita käsitykseni mukaan taisi olla motivoituneiden ja innostuneiden osallistujien pula, sillä saralla ainakin on töitä saada ihmiset liikkeelle miettimään ja suunnittelemaan, että asioita voi tehdä toisinkin kuin tähän asti on tehty. Minusta ympäristöhankkeet ovat hyvin onnistuneet tuomaan esille sen, ettei kaiken tarvitse tulla kerralla kuntoon vaan pienetkin ja edulliset jutut auttavat ympäristöasioissa. ...

4. Itselleni sopivin tapa saada tietoa koulutuksista on

Lehti-ilmoitus	5	36%
Kirje	5	36%
Sähköposti	14	100%
Hinkalo.fi -sivustolta	5	36%
Maataloussihteeriltä	3	21%
Tuottajayhdistykseltä	3	21%

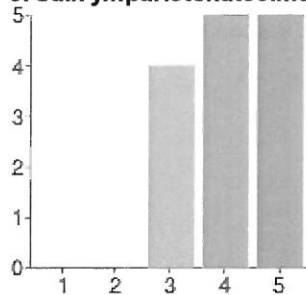
Ystävältä, naapurilta, kylänmiehiltä...	0	0%
Other	0	0%

Käyttäjät voivat valita useamman kuin yhden valintaruudun, joten prosentit voivat nousta yli 100 %:iin.

Osallistujapalaute Täky-hankkeen ympäristökatselmus

Täky-hanke on järjestänyt ympäristöaiheisiin liittyviä yleisiä koulutuksia hankeaikana yhteensä 74 kpl. Lisäksi osallistujille on tarjottu mahdollisuutta syventää ympäristönäkökulmaa omalla maatilalla asiantuntijoiden kanssa tehdyllä ympäristökatselmuksella. Seuraavat kysymykset kartoittavat osallistujien kokemuksia tästä katselmuksesta, jossa asiantuntijoina ovat toimineet joko Juhani Peltola Proagria Keski-Suomesta tai Ilona Helle K-S ELYstä.

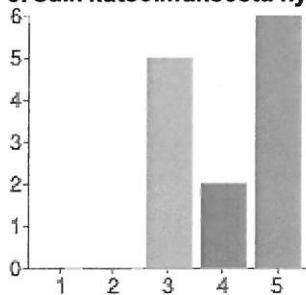
5. Sain ympäristökatselmuksesta uutta tietoa tilani toiminnan vaikutuksista ympäristöön

1 -Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	4	29%
4	5	36%
5 -Täysin samaa mieltä	5	36%

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

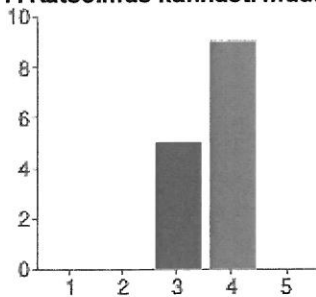
6. Sain katselmuksesta hyviä vinkkejä tilani toiminnan kehittämiseen

1 -Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	5	36%
4	2	14%
5 -Täysin samaa mieltä	6	43%

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

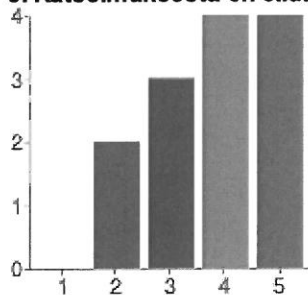
7. Katselmus kannusti muuttamaan tilan toimintatapoja

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 -Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	5	36%
4	9	64%
5 -Täysin samaa mieltä	0	0%

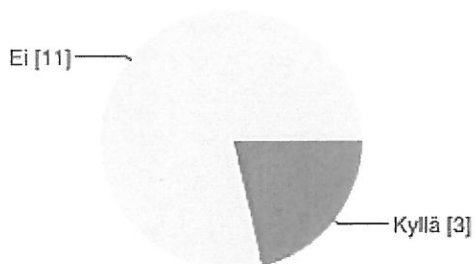
8. Katselmuksesta on ollut apua ympäristötuen erityistukien hyödyntämisessä

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 -Täysin eri mieltä	0	0%
2	2	14%
3	3	21%
4	4	29%
5 -Täysin samaa mieltä	4	29%

9. Katselmus auttoi löytämään tuotantokustannusten säästökohteita

Kyllä	3	21%
Ei	11	79%

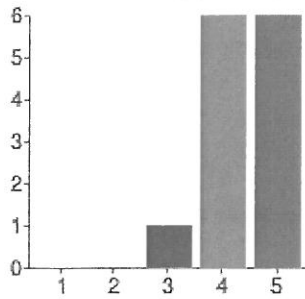
Jos vastasit "kyllä", niin millaisia?

Vierhännoitusnurmi yms.
verran säästöjä tai rahaa tukien muodossa.

Lietelannan sijoittamisesta peltoon multaimen avulla toisi jonkin

10. Katselmusraportin esitystapa oli ymmärrettävä ja selkeä

1 -Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	1	7%
4	6	43%
5 -Täysin samaa mieltä	6	43%

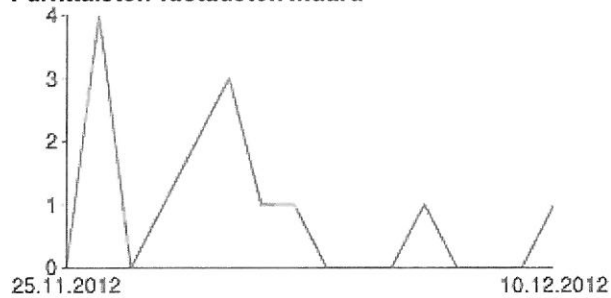
Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

Ajatuksianne ja kommenttejanne tilallanne tehdystä ympäristökatselmuksesta ja katselmusraportin sisällöstä

Oli erittäin kiinnostavaa ja antoisaa kuulla tilalla ensimmäistä kertaa käyvän asiantuntijan näkemys tilalla olevista ympäristökohteista. Raportti sisälsi juuri ne asiat jotka etukäteen ajattelin ympäristö Täky-hanke koulutusten perusteella tulevan. On ollut tarpeellinen meille. Raportissa oli mielestämme kaikki tarvittavat asiat.

Kiitos vastauksistasi!

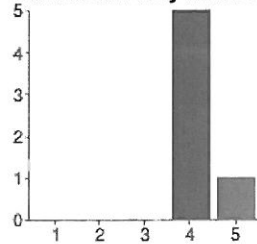
Päivittäisten vastausten määrä

6 vastaukset

Tiivistelmä [Näytä vastaukset kokonaisuudessaan](#)

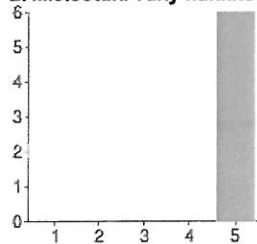
1. Mielestäni Täky-hanke on saavuttanut tavoitteensa

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	5	83%
5 - Täysin samaa mieltä	1	17%

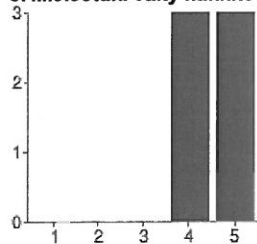
2. Mielestäni Täky-hankkeen sukupolvenvaihdostoiminta on ollut tarpeellista

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	0	0%
5 - Täysin samaa mieltä	6	100%

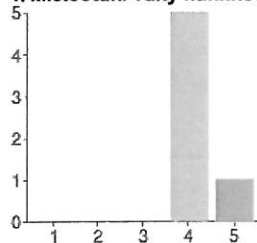
3. Mielestäni Täky-hankkeen ympäristöohjelman toiminta on ollut tarpeellista

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	3	50%
5 - Täysin samaa mieltä	3	50%

4. Mielestäni Täky-hankkeen paikallisen aktiivisuuden edistämistoiminta on ollut tarpeellista

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

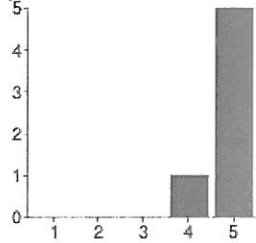
1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	5	83%
5 - Täysin samaa mieltä	1	17%

Tähän voitte kirjoittaa kehittämissideanne ja kommenttinne Täky-hankkeesta

Täky -hankkeen sukupolvenvaihdostoiminta

Täky-hanke on järjestänyt sukupolvenvaihdoksen teemapäiviä hankeaikana liki 60 kpl. Osallistujien on ollut mahdollista jatkaa suunnittelua asiantuntijoiden kanssa sukupolvenvaihdosvalmennuksessa. Hankkeen osallistujien yrityksissä on tehty sukupolvenvaihdosvalmennusta yhteensä 210 kertaa. Yhteensä sukupolvenvaihdosaihe on ollut hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa 276 tilaisuudessa. Seuraavat kysymykset kartoittavat ohjausryhmän mielipiteitä eri ohjelmiin kohdistuvasta hanketyöstä.

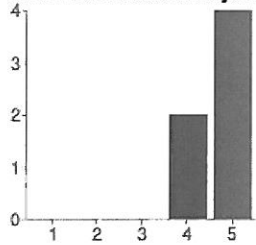
5. Täky-hankkeen tekemä sukupolvenvaihdosten edistämistyö on ollut merkityksellistä maakunnan maatalousyrittäjien jatkuvuuden kannalta

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	1	17%
5 - Täysin samaa mieltä	5	83%

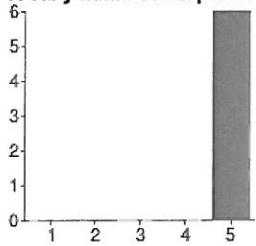
6. On ollut tärkeää, että sukupolvenvaihdoksen teemapäivän jälkeen on voinut jatkaa tilakohtaisten ratkaisujen suunnittelua asiantuntijan kanssa

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	2	33%
5 - Täysin samaa mieltä	4	67%

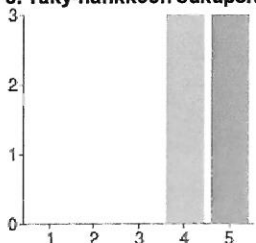
7. Täky-hankkeen tapaista sukupolvenvaihdosten edistämistyötä tulee jatkaa maakunnassamme

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

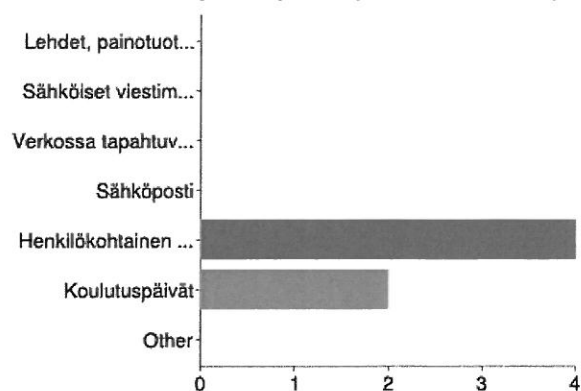
1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	0	0%
5 - Täysin samaa mieltä	6	100%

8. Täky-hankkeen sukupolvenvaihdoksiin liittyvä tiedotustoiminta on ollut riittävää

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	3	50%
5 - Täysin samaa mieltä	3	50%

9. Mielestäni kohderyhmälle paras tapa saada tietoa sukupolvenvaihdosasioista on:

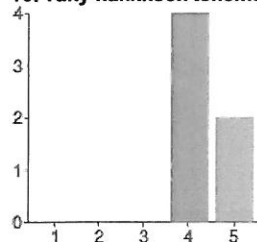
Lehdet, painotuotteet	0	(
Sähköiset viestimet; internet sivustot, staattiset oppimisympäristöt	0	(
Verkossa tapahtuva reaaliaikainen koulutus	0	(
Sähköposti	0	(
Henkilökohtainen käynti	4	67
Koulutuspäivät	2	33
Other	0	(

Tähän voitte kirjoittaa kehittämissideanne ja kommentinne Täky-hankkeen sukupolvenvaihdostoiminnasta

Hiökohtaisen käynnin lisäksi koulutuspäivät ja sähköiset viestimet ovat mielestäni parhaita tapoja saada tietoa spv:sta.

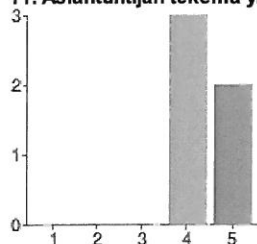
Täky-hankkeen ympäristöjohtamisen kehittämissuunnitelma

Täky-hanke on järjestänyt maatalojen ympäristöasioiden edistämiseksi tilaisuuksia yhteensä 117 kpl, joista teemapäiviä on ollut liki 50 kpl ja pienryhmiä 20 kpl. Maatalan ympäristöaiheita on käsitelty 46 ympäristökatselmuksessa. Ympäristökatselmuksista Täky+ ajalla on ollut Ely-keskuksen Y-vastualueen toimintaa 19 kpl, pienryhmätoiminnan kertoja on ollut 10 kpl ja teemapäiviä 30 tilaisuutta.

10. Täky-hankkeen tekemä ympäristöasioiden edistäminen on ollut merkityksellistä

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

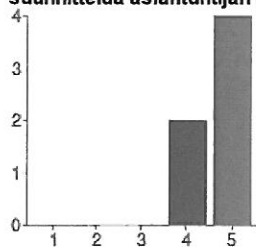
1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	4	67%
5 - Täysin samaa mieltä	2	33%

11. Asiantuntijan tekemä ympäristökatselmus on ollut onnistunut pilotointi

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	3	50%
5 - Täysin samaa mieltä	2	33%

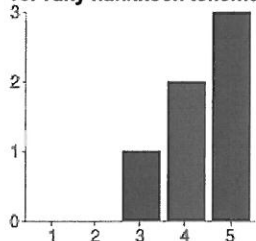
12. On ollut tärkeää, että ympäristöohjelman koulutuspäivien jälkeen on voinut jatkaa tilakohtaisten ratkaisujen suunnittelua asiantuntijan kanssa

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	2	33%
5 - Täysin samaa mieltä	4	67%

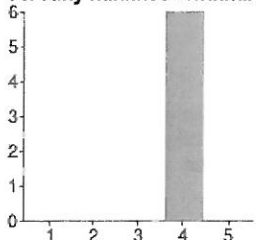
13. Täky-hankkeen tekemää ympäristöasioiden edistämistyötä tulee jatkaa maakunnassamme

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	1	17%
4	2	33%
5 - Täysin samaa mieltä	3	50%

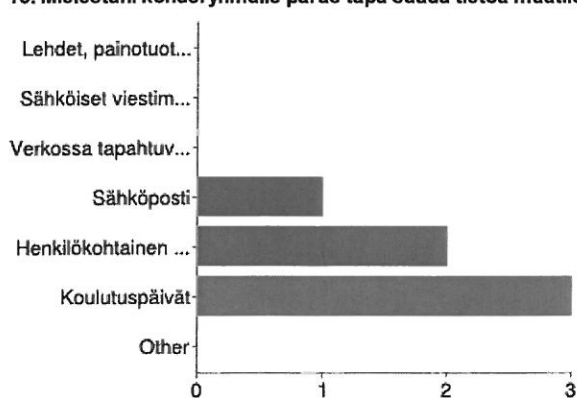
14. Täky-hankkeen maatalouden ympäristöasioihin liittyvä tiedotustoiminta on ollut rittävä

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	6	100%
5 - Täysin samaa mieltä	0	0%

15. Mielestäni kohderyhmälle paras tapa saada tietoa maatalojen ympäristöasioista on:

Lehdet, painotuotteet	0	(
Sähköiset viestimet; internet sivustot, staattiset oppimisympäristöt	0	(
Verkossa tapahtuva reaaliaikainen koulutus	0	(
Sähköposti	1	17
Henkilökohtainen käynti	2	33
Koulutuspäivät	3	50
Other	0	(

Tähän voitte kirjoittaa kehittämisideanne ja kommentinne Täky-hankkeen ympäristöasioiden edistämistoiminnasta

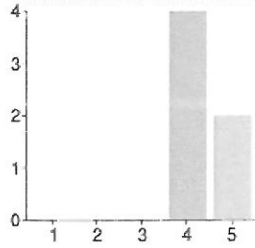
Koulutuspäivien lisäksi henkilökohtaiset käynnit tilalla tärkeitä, jotta saadaan teoria vietyä käytäntöön.

Täky-hankkeen paikallisen toiminnan aktivointi

Hankkeen toiminnoista paikallinen aktivointi on ollut selkeästi pienimuotoisinta; yhteensä hieman yli 40 tilaisuutta, teemapäiviä 18, pienryhmätoimintaa 16 ja seitsemän opintomatkaa. Toiminta on jalkautunut puoliksi teemapäivien ja pienryhmätoiminnan kanssa. Hankesuunnitelmassa oli ajateltu löydettävän paikallisesti aktiivisia toimijoita, jotka kokoaisivat osallistujia heille sopivan teeman ympärille.

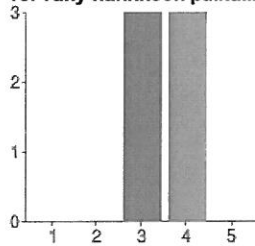
17. Paikallisen toiminnan aktivointi on ollut hyvä lisä täky-hankkeen toimintaan

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	0	0%
4	4	67%
5 - täysin samaa mieltä	2	33%

18. Täky-hankkeen paikallisen toiminnan aktivointiin liittyvä tiedotustoiminta on ollut rittävää

Täysin eri mieltä Täysin samaa mieltä

1 - Täysin eri mieltä	0	0%
2	0	0%
3	3	50%
4	3	50%
5 - Täysin samaa mieltä	0	0%

Tähän voitte kirjoittaa kehittämisideanne ja kommentinne Täky-hankkeen paikallisen aktivoinnin osuudesta

Kokemukseni mukaan pienryhmän kasaaminen ja ylläpito vie aika paljon resursseja hanketyöntekijöiltä... Kaikkein paras olisi, että paikalliset ryhmät hoituisivat aktiivisten toimijoiden kautta, mutta se ei tahdo oikein sujua.

Kiitos vastauksistasi ja toimimisesta Täky-hankkeen ohjausryhmässä!

Päivittäisten vastausten määrä

